

Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности
Сенату Универзитета уметности у Београду

ИЗВЕШТАЈ

**КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ
ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА**

ДУШАНА САВКОВИЋА

**КОМПОЗИЦИЈЕ ЗА КЛАРИНЕТ У ВЕЛИКОЈ БРИТАНИЈИ ОД РОМАНТИЗМА
ДО
НЕОКЛАСИЦИЗМА: СТИЛСКИ УТИЦАЈИ И ПРОБЛЕМ ИНТЕРПРЕТАЦИЈЕ**

Хронологија:

ДУШАН САВКОВИЋ пријавио је тему бр. 02-14-6/22 од 8. априла 2022. године докторског уметничког пројекта под називом: „Композиције за кларинет у Великој Британији од романтизма до неокласицизма: Стилски утицаји и проблем интерпретације“.

На предлог Катедре за дувачке инструменте бр. 01-849/22 од 11. априла 2022. године, Веће Факултета на седници од 13. априла 2022. године донело је одлуку бр. 01-875/22 од 14. априла 2022. године о именовану Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта у саставу:

мр **МЛАДЕН ЂОРЂЕВИЋ**, редовни професор, председник Комисије,
др ум. **ОГЊЕН ПОПОВИЋ**, ванредни професор, и
мр **НИКОЛА СРДИЋ**, редовни професор Академије уметности у Новом Саду.

Веће Факултета на седници од 8. јуна 2022. године донело је одлуку бр. 01-1215/22 од 8. јуна 2022. године о усвајању позитивног Извештаја бр. 01-1201/22 од 8. јуна 2022. године Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта и одобравању теме

докторског уметничког пројекта под називом: „Композиције за кларинет у Великој Британији од романтизма до неокласицизма: Стилски утицаји и проблем интерпретације“.

Сенат Универзитета уметности у Београду на седници од 30. јуна 2022. године донео је одлуку бр. 7/323 од 6. јула 2022. године (бр. 01-1447/22 од 8. јула 2022. године) о одобравању рада на реализацији докторског уметничког пројекта. За ментора докторског уметничког пројекта именован је др ум. Огњен Поповић, ванредни професор, а за коментора др Соња Маринковић, редовни професор.

На седници Наставно-уметничко-научног већа Факултета музичке уметности у Београду, одржаној 4. октобра 2022. године, именована је Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта под насловом *Композиције за кларинет у Великој Британији од романтизма до неокласицизма – Стилски утицаји и проблем интерпретације* кандидата Душана Савковића у саставу:

мр Младен Ђорђевић, редовни професор, председник комисије,
др ум. Огњен Поповић, ванредни професор, ментор,
др Соња Маринковић, редовни професор, коментор,
мр. Љубиша Јовановић, редовни професор и
мр Никола Срдић, редовни професор Академије уметности у Новом Саду.

На основу увида у докторски уметнички пројекат кандидата подносимо Извештај који садржи биографију кандидата, анализу докторског уметничког пројекта – јавне уметничке презентације и писаног рада, критички осврт и оцену рецензената и закључак Комисије.

Биографија кандидата

Душан Савковић (кларинет) рођен је 1986. у Београду. У току свог школовања био је добитник многих награда. Уписује Факултет музичке уметности у Београду 2006. године и 2010. дипломира на основним студијама, а исте године уписује мастер студије у класи професора Огњена Поповића и Анте Гргина које завршава 2011. са највишом оценом. Тренутно ради као професор кларинета у музичкој школи „Даворин Јенко“ у Београду. Редовно одржава концерте са пијанискињом Мионом Барбул у Београду (сала САНУ, Сала Културног центра Београд), Панчеву (Културни центар Панчево) и другим градовима у Србији.

Од 2010. до 2015. је био стално ангажован у симфонијском оркестру РТС-а, а наступао је и наступа у оркестрима као што су Београдска филхармонија, Камерата Србика, Оркестар војске *Станислав Бинички*, Омладински оркестар Југоисточне Европе и Крагујевачки симфонијски оркестар. Као солиста је наступио са Београдским камерним оркестром *Орфеј*. Као оркестарски музичар сарађивао је са многим диригентима. Наступао је у свим значајнијим салама у Београду, а наступао је и у иностранству (Немачка, Холандија, Аустрија, Бугарска, Црна Гора). Као камерни музичар сарађивао је са истакнутим солистима као што су Огњен Поповић, Ненад Јанковић, Гај Порат, Ненад Васић. Похађао је мајсторске курсеве код Огњена Поповића, Џералда Пахингера, Пола Мејера, Дејвида Грифитса.

Важнији наступи

— Међународна трибина композитора

Камерни ансамбл: **Метармофозис**

Соња Мутић – Абгрунд за камерни ансамбл

Диригент: **Иван Марковић**

СКЦ, 4.10.2018, 20 часова

— Солистички концерт

Ф. Девијен – Соната за кларинет и клавир

О. Месијан – Прелиди за клавир соло

Д. Мијо – Концертантни дуо за кларинет и клавир оп. 351

О. Поповић – Три летња дана

Клавирска сарадња: **Миона Барбул**

Галерија АртГет, 8.10.2018, 21 час

- **Београдска филхармонија**
В. А. Моцарт – Мала ноћна музика
С. Прокофјев – Концерт за виолину бр. 2
Т. Адез – Луднице
Солиста: **Сергеј Крилов**
Диригент: **Габријел Фелц**
Велика дворана Коларчеве задужбине, 23.11.2018, 20 часова

- **Крагујевачки симфонијски оркестар**
Л. в. Бетовен – Увертира Кориолан
Л. в. Бетовен – Увертира Егмонт
Ф. Шуберт – Недовршена симфонија
Диригент: **Немања Митрашевић**
Хол Дуге крагујевачке гимназије, 2.12.2018, 20 часова

- **Крагујевачки симфонијски оркестар**
Л. в. Бетовен – Симфонија бр. 5
Р. Шуман – Концерт за клавир а-мол
Солиста: **Бојана Станковић**
Диригент: **Немања Митрашевић**
Хол Дуге крагујевачке гимназије, 8.12.2019, 20 часова

- **Београдска филхармонија**
Д. Шостакович – Свечана увертира
С. Прокофјев – Концерт за клавир и оркестар бр. 2
П. И. Чајковски – Симфонија бр. 4
Солиста: **Бехзод Абдураимов**
Диригент: **Џон Акселрод**
Велика дворана Коларчеве задужбине, 24.9.2021, 20 часова

- **Међународна трибина композитора**
Камерни ансамбл: **Метармофозис**
Марко Ковач – Марко Краљевић и вила – тужбалица за три свирача
Фани Косона – Ичнос за октет
Диригент: **Иван Марковић**
СКЦ, 8,10.2021, 20 часова

- **Београдска филхармонија**
Е. В. Корнголд – Концерт за виолину и оркестар
Г. Малер – Симфонија бр. 1

Солиста: **Марк Бушков**

Диригент: **Станислав Кочановски**

Велика дворана Коларчеве задужбине, 4.3.2022, 20 часова

АНАЛИЗА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА – ЈАВНЕ УМЕТНИЧКЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ И ПИСАНОГ РАДА

Јавно извођење докторског уметничког пројекта

Велика сала Факултета музичке уметности, 29. септембра 2022. године у 18 часова

Програм:

Чарлс Станфорд (Charles Villiers Stanford, 1852–1924)

- *Концерт за кларинет оп. 80*
- *Три интермеџа оп. 13*

Арнолд Бакс (Arnold Bax, 1883–1953)

- *Соната за кларинет и клавир*

Малколм Арнолд (Malcolm Arnold, 1921–2006)

- *Фантазија за соло кларинет оп. 87*

Михал Бергсон (Michał Bergson, 1820–1898)

- *Сцена и арија за кларинет*

Клавирска сарадња: Анђело Јањић

Предмет докторског уметничког пројекта представља истраживање кларинетизма у Великој Британији од романтизма 19. века до неокласицизма 20. века. Поред испитивања историјских чињеница које су довеле до развоја кларинетизма у Великој Британији, извођачки и аналитички део обухватио је пет композиција, од којих су четири написали композитори који су рођени и живели у Великој Британији, а пету композицију пољски композитор, који је велики део свог животног и радног века провео у Лондону.

У докторском уметничком пројекту Душан Савковић приказује различите начине разумевања изабраних дела и испитује догађаје коју су утицали на развој кларинетске музике и кларинета као инструмента у Великој Британији, која је на глобалном нивоу изнедрила неколико веома значајних композитора.

Циљеви докторског уметничког пројекта били су продубљивање знања о историјском развоју кларинетизма, преиспитивање извођачких, техничких и експресивних могућности кларинета у композицијама британских аутора у другој половини 19. и првој половини 20. века, идентификовање кључних проблема у постављању интерпретације изабраних дела и објашњење спреге између стила и интерпретативних решења. Хронолошки гледано, изабраних пет композиција представља континуирану линију развоја у погледу музичких стилова. Будући да обухватају период од неколико деценија, њихово аналитичко сагледавање омогућило је увид у промене на прелазу из романтизма у неокласицизам.

Ослањањем на историјски метод, сагледан је развој кларинетизма и самог инструмента на простору Велике Британије. С једне стране, историјска метода је омогућила да се одабрани репертоар постави у контекст традиције западноевропске музичке мисли, те да се увиде кључне промене које су се одиграле у другој половини 19. и првој половини 20. века. С друге стране, интерпретативно-аналитички приступ суштински подразумева деконструкцију музичког текста и детаљан рад на мотивима, темама, фразама, а затим и већим деловима, док се не дође до целине. Примена ове методе омогућила је детаљно сагледавање различитих аспеката звучне површине, нарочито оних аспеката који се тичу ритма, мелодије, употребе регистра, динамике, артикулације и на крају музичког стила, на основу чијих резултата је изграђена драматургија музичког дела. Значај одабраних метода остварен је у њиховом међусобном, комплементарном деловању.

Анализа образложења докторског уметничког пројекта (писаног рада)

Писано образложење докторског уметничког пројекта има 58 страница текста, организовано је прегледно и сврсисходно, укључује 57 нотних примера и 57 напомена, претежно документарног типа, што указује да је утемељен на релевантној литератури која обухвата 39 библиографских јединица претежно на енглеском језику. Текст, осим апстрактна на српском и енглеском језику, увода, закључка и списка коришћене литературе има пет

централних поглавља. Структура писаног рада подељена је у два дела. Први део заснован је на испитивању историјског аспекта кларинетизма у Великој Британији. Укратко су описани зачеци кларинетизма у Великој Британији, а затим представљен друштвени контекст друге половине 19. и прве половине 20. века, и сви аспекти који су утицали на развијање репертоара, извођачке технике, концертне праксе, па и самог инструмента. У другом делу рада аналитички су сагледане изабране композиције према хронолошком редоследу. Истражен је њихов хармонски језик, музички облик и технички захтеви који се постављају пред извођача и упоређени с композицијама немачких композитора – савременика британских аутора. Аналитичко сагледавање корпуса дела која припадају програму јавног уметничког извођења пројекта омогућило је да буде представљена развојна линија кларинетизма у Великој Британији, како кроз технику свирања, тако и кроз стратешки развој концертне праксе, музичког образовања и изградњу самог инструмента.

Текст је прошао процедуру провере оригиналности докторског уметничког пројекта који је показао да подударане од 10% представља последицу личних имена, наслова анализираних дела, библиографских података о коришћеној литератури, података везаних за биографију кандидата и општих места и података, што је у складу са чланом 9. Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду.

КРИТИЧКИ ОСВРТ И ОЦЕНА РЕЦЕНЗЕНАТА

Докторски уметнички пројекат Душана Савковића био је посвећен интерпретацији и аналитичком осветљавању пет одабраних композиција британских аутора који су крајем 19. и у првој половини 20. века дали значајан допринос развоју кларинетизма.

Аутор је пошао од претпоставки да изабране композиције могу да илуструју континуирану линију развоја кларинетизма у Великој Британији, да оне репрезентативно показују стилску еволуцију у посматраним хронолошким оквирима, те да аналитичко сагледавање изабраних композиција треба да почива на анализи технике свирања, развоја концертне праксе, музичког образовања и питања изградње самог инструмента. Одлучивши се за тумачење дела која углавном не припадају корпусу стандардног репертоара, он је својим ангажованим, високо професионалним приступом интерпретацији врло захтевних партитура показао широку лепезу својих извођачких потенцијала. Демонстрирао је виртуозност, суверено техничко владање инструментом, лепоту тона, изврсно разумевање и сарадњу са пијанистом и остварио узбудљиву и надахнуту интерпретацију. Писани део пројекта дао је потврду озбиљности и темељности

припрема за извођење, показао је ауторову добру способност да усредсређено, језгровито и јасно даје суштинска објашњења и својим текстом дао вредан допринос стручној литератури.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

Докторски уметнички пројекат кандидата Душана Савковића са темом *Композиције за кларинет у Великој Британији од романтизма до неокласицизма – Стилски утицаји и проблем интерпретације* представља обухватно, оригинално и темељно истраживање одабране теме и Комисија са задовољством констатује да су јавна уметничка презентација докторског уметничког пројекта и његов писани део дали важан допринос уметничкој области извођачких уметности – кларинет те да у потпуности одговарају захтевима докторских уметничких студија.

Комисија једногласно позитивно оцењује завршни докторски уметнички пројекат и предлаже Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности и Сенату Универзитета уметности у Београду да га прихвати и одобри његову одбрану.

Комисија:

Mr Младен Ђорђевић, редовни професор ФМУ – председник комисије

Др ум. Огњен Поповић, ванредни професор ФМУ, ментор

Др Соња Маринковић, редовни професор ФМУ, коментор

Mr Љубиша Јовановић, редовни професор ФМУ

Mr Никола Срдиф, редовни професор Академије уметности Нови Сад

ОЦЕНА ИЗВЕШТАЈА
О ПРОВЕРИ ОРИГИНАЛНОСТИ
ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА / ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

На основу Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду и налаза у извештају из програма iThenticate којим је извршена провера оригиналности образложења докторског уметничког пројекта *Композиције за кларинет у Великој Британији од романтизма до неокласицизма: Стилски утицаји и проблем интерпретације*, аутора Душана Савковића, констатујем да утврђено подударање текста износи 10%. Овај степен подударности последица је последица личних имена, наслова анализираних дела, библиографских података о коришћеној литератури, података везаних за биографију кандидата и општих места и података, што је у складу са чланом 9. Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду.

На основу свега изнетог, а у складу са чланом 8. став 2. Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду, изјављујем да извештај указује на оригиналност докторског уметничког пројекта, те се прописани поступак припреме за њену одбрану може наставити.

Датум 6.12.2022. године

Коментор
Др Соња Маринковић,
редовни професор ФМУ